

Aan: Vaste Kamercommissie voor Justitie en Veiligheid
Datum: 04 oktober 2022

Geachte leden van de vaste Kamercommissie voor Justitie en Veiligheid,

In aanvulling op de brief die wij begin september aan u hebben gestuurd, naar aanleiding van het Commissiedebat over het kansspelbeleid, willen wij u aan de vooravond van dit debat (dat nu gepland staat op 6 oktober 2022) graag het volgende meegeven.

Zoals aangegeven zijn Verslavingskunde Nederland, de Nederlandse GGZ, het Trimbos-instituut en de Vereniging voor Verslavingsgeneeskunde Nederland verheugd dat het overgrote deel van uw Kamer onze zorgen deelt over de risico's van kansspelen en bereid is maatregelen te nemen die nodig zijn om de risico's die gepaard gaan met (online) kansspelen verder terug te dringen.

Er wordt meer gegokt dan gedacht en vaak door kwetsbare jongeren

Onze zorgen worden bevestigd door de uitkomsten van de monitoring online kansspelen van de Kansspelautoriteit die op 30 september 2022 is gepubliceerd.¹ Uit deze monitor blijkt dat Nederlanders meer online gokken dan voor de openstelling van de markt was verwacht. Vooral jongvolwassenen gokken veel online. Gemiddeld verliezen mensen 153 euro per maand door online gokken en in totaal wordt ongeveer 80 miljoen euro per maand vergokt.² De illegale markt werd eerder ingeschat op 580 miljoen en toen bijgesteld naar 814 miljoen. Ondertussen bewegen we in 2022 naar een vergunde markt die mogelijk ruim boven de 1000 miljoen gaat, en waarbij het illegale aanbod zeker niet volledig verdwenen is.

Dat zijn forse bedragen, zeker nu steeds meer mensen nauwelijks kunnen rondkomen vanwege de gestegen kosten van levensonderhoud en energie. Deze cijfers baren ons grote zorgen, omdat meer mensen in de problemen komen, als ze het spaarzame geld dat ze nog te besteden hebben online gaan vergokken. Vooral voor kwetsbare mensen in armoede kan gokken een hele aantrekkelijke manier lijken om snel geld te verdienen.

Aanbieders van kansspelen verdienen bovendien het meeste geld uit een klein deel van de spelers. Deze spelers hebben zeer regelmatig een verslavingsprobleem³. We pleiten er daarom voor dat er niet alleen een gemiddeld verlies gerapporteerd wordt door de Kansspelautoriteit, maar ook het gemiddeld verlies in de bovenste 10%, 5% en 1% van de spelers. In internationaal onderzoek ligt het verlies in deze groep vele malen hoger⁴.

Marktgroei online gokken was niet het beoogde beleidsdoel

De cijfers baren ons ook zorgen omdat het beoogde doel van de marktopening was om mensen van illegaal aanbod naar legaal aanbod te leiden, zodat mensen beter beschermd worden. De legalisering schiet dit doel nu voorbij: er worden nieuwe gokkers gecreëerd in Nederland. Zelfs als deze gokkers uiteindelijk geen gokverslaving ontwikkelen en daarmee hulp zoeken - een proces dat jaren kan duren - is er schade.

¹ <https://kansspelautoriteit.nl/nieuws/2022/september/markt-online-kansspelen-stabiel/>

² <https://nos.nl/artikel/2446508-in-half-jaar-tijd-bijna-half-miljard-online-vergokt-vooral-jongvolwassenen-actief>

³ <https://doi.org/10.3138/cpp.33.3.367> en <https://publications.parliament.uk/pa/ld5801/ldselect/ldgamb/79/79.pdf>

⁴ <http://www.nature.com/articles/s41562-020-01045-w>

Langdurige gokdeelname leidt tot substantiële gezondheidsschade voor de persoon zelf, zijn of haar omgeving en de maatschappij.⁵

Dit is nooit de bedoeling van het legaliseren van de markt voor online gokken.

Bescherming van gokkers is onvoldoende, met beperkt uitzicht op verbetering

In onze eerdere brief (d.d. 9 september 2022) hebben wij reeds gewezen op de risico's van vermenging, waarbij aanbieders van loterijen steeds meer online spelelementen toevoegen aan hun aanbod. Daarnaast hebben wij aangegeven dat het huidige preventiebeleid van aanbieders van online kansspelen niet voldoet.

De bescherming van gokkers valt tegen in de vergunde markt. Met uitzondering van het uitsluitingsregister (CRUKS) is er geen substantiële verbetering geweest in de zorgketen naar behandeling en herstel voor probleemgokkers. Er lopen gesprekken over effectieve limitering over aanbieders heen, maar het is nog lang niet operationeel. Er is geen sprake van gezonde standaardlimieten of begrenzings - keuzes worden telkens teruggelegd door bedrijven naar de individuele gokker.

Inspanningen worden niet transparant en openbaar op effect beoordeeld. En een jaar na de marktopening is er nog steeds geen substantieel onderzoek naar wetenschappelijk onderbouwde verslavingspreventie en behandeling gestart. Slagvaardig en urgent optreden is nodig om dit te verbeteren.

Versnel het verbod op ongerichte reclame voor online gokken: geen uitzondering voor sport

Wij staan achter het besluit om een verbod op ongerichte reclame voor online gokken in te voeren.

In dat kader hebben wij wel onze bedenkingen bij het voorstel voor een (tijdelijke) uitzondering op het verbod voor sportsponsoring tot 2025. Wij constateren een onwenselijke toename van sponsoring van sportclubs en sportieve evenementen door aanbieders van online gokken en met het WK voetbal voor de deur zal dit alleen maar toenemen.

Zoals aangegeven draagt sportsponsoring door aanbieders van online gokken bij aan een verdere normalisering en maatschappelijke acceptatie van online gokken. Hierdoor komen steeds meer jongvolwassenen en kwetsbare groepen – zoals mensen met een lager inkomen, een verstandelijke beperking, of een mentale kwetsbaarheid – in aanraking met (online) gokken. In dat kader vragen wij ons af tegen welke prijs de sport moet worden gesponsord en of het wenselijk en noodzakelijk is een uitzondering van twee jaar te maken voor sportsponsoring. Door aan te geven dat sportsponsoring per 1 januari 2024 moet worden verboden geeft uw Kamer een krachtig en eenduidig signaal af richting de samenleving dat alle vormen van ongerichte reclame voor online kansspelen ongewenst zijn.

Het is onverstandig om hiermee te wachten tot het aantal mensen met gokverslaving toeneemt voordat hier actie op wordt ondernomen. Gokverslaving is het topje van een grote ijsberg. Het is duidelijk uit de marktgroei dat de reclame effectief is in het groeien van de omzet en het aantal gokkers. Deze omzet komt voor een substantieel deel uit probleemspelers. Hoe groter deze groep, hoe groter de direct en indirecte schade door gokken. Alleen al uit voorzorgsprincipe is actie nodig, omdat marktgroei nooit het doel was.

Tot slot

Wij hopen met deze brief een bijdrage te leveren aan uw input voor het komende debat. Wij wijzen graag nogmaals op onze in de bijlage meegezonden eerdere brief waarnaar wij verwijzen.

⁵ <https://www.trimbos.nl/aanbod/webwinkel/product/af1959-kansspelverslaving-gokgerelateerde-schade-en-gokproblematiek>

de
Nederlandse
ggz

Met vriendelijke groeten,

mevrouw drs. V.J.W.C. Esmann-Peeters
directeur de Nederlandse ggz

de heer drs. H.J. van der Hoek
voorzitter Raad van Bestuur Trimbos-instituut

de heer G.J.W.C.M. Tibosch
voorzitter Verslavingskunde Nederland

de heer drs. P.C.T.J. Vossenbergh
voorzitter Vereniging voor Verslavingsgeneeskunde Nederland
verslavingsarts KNMG / arts M&G